

Fra: Anne Mette Omø Carlsen [<mailto:annemette@kfo.dk>]

Sendt: 7. marts 2016 14:14

Cc: Nishandan Ganesalingam; Karina Vestergård Madsen; Tommy Petersen; Klaus Mygind; Jonas Bjørn Jensen; Henrik Svendsen; Pia Allerslev

Emne: Arealkrav - et par spørgsmål

Kære Politikere!

Københavns Forældreorganisation begynder at få bekymrede mails fra forældre omkring jeres punkt 8 på dagsordenen til mødet onsdag: [Analyse af funktionskrav til anlæg af dag- og fritidstilbud samt skoler](#)

Bekymringen går på fravigelse af kravet om de 10m² pr. barn på udearealerne og arealkrav til basisområdet for indskoling samt fritidstilbud.

KFO deler bekymringerne og har nogle spørgsmål, der bør overvejes i forbindelse med behandlingen af forslaget:

1. Hvad er argumenterne for at kunne reducere udearealerne for de mindste børn? Vil det ikke få betydning for børnenes udfoldelsesmuligheder, give mere sygdom og sænke kvaliteten af det pædagogiske tilbud med mindre plads?

2. Vil det ikke betyde, at KKFOerne ikke har eget areal og børnene på den måde går i skole hele dagen og ikke oplever det afbræk i dagen, som skiftet mellem skole og fritid giver? Det er set i andre kommuner med SFOer

Er der gode faglige, pædagogiske overvejelser bag forslaget?

Vh. Anne Mette Omø Carlsen, På vegne af KFOs formand, Julie Kyndesgaard.

Jurgita Versiackaite-Pedersen

Fra: Jan Hoby [jaho@FOA.DK]
Sendt: 7. marts 2016 16:54
Til: Karina Vestergård Madsen; Tommy Petersen; Nishandan Ganesalingam; Rune Dybvad; Klaus Mygind; Jonas Bjørn Jensen; Jan Andreasen; Henrik Svendsen; Henrik Nord; Gorm Gunnarsen; Borgmesteren for BUF
Emne: LFS bemærkninger til BUU møde 9.marts, punkt 8. Analyse af funktionskrav til anlæg af dag- og fritidstilbud
Vedhæftede filer: Funktionskrav_MED-aft marts.2016 (1).docx

Kære Medlemmer af Børne- og ungdomsudvalget

Hermed fremsendes LFS bemærkninger til udvalgs punkt 8. Analyse af funktionskrav til anlæg af dag- og fritidstilbud. Jeg skal beklage at det er på små 5 side (se vedhæftet). Men emnet er for komplekst, omfangsrigt og konsekvensfyldt, til at det bare kan gøres på en enkelt A4-side.
LFS hovedpunkter, er:

- LFS mener at det er meget uheldigt at forvaltningen formår at camouflere at den kraftige reduktion i arealkrav kan ikke lade sig gøre uden at kvaliteten sænkes – og at det reducerede arealkrav samt dobbeltudnyttelse af m2 kun lader sig gøre såfremt Københavns Kommune beslutter sig for en fremadrettet praksis, hvor man forlods beslutter sig for en dispensationspraksis. Det må vel siges at være en radikal forandret praksis som udelukkende skyldes krav om effektivisering og besparelser – spørgsmålet er om en sådan dispensationspraksis vil kunne accepteres af myndighederne?
- LFS savner nogle ord på hvordan denne mulige praksis kommer til at stride mod f.eks de tre ligeværdige miljøer i daginstitutioner og skoler: et socialt miljø, et pædagogisk organisatorisk miljø og et fysisk miljø inde såvel som ude. Såfremt arealet reduceres til det samme antal børn så vil det, alt andet lige, give udfordringer på akustik, støj, ventilation, arbejdets organisering, pædagogisk samt hygiejne og andre praktiske og tekniske løsninger.
- Københavns Kommunes flagskib de ”pædagogiske pejlemærker” (børn, leg og bevægelse, rum til fordybelse, trivsel, hygiejne mv) udfordres også gennem reducerede arealkrav.
- LFS er bekymret for den mulige reduktion der lægges op til i forhold til de nuværende 10 m2 pr. barn i udendørsareal. I indstillingsdokumentet nævnes ikke hvor mange m2 der lægges op til i eventuel reduktion – så det kan blive en fra sag til sag joker. Jeg har svært ved at se at en reduktion kan opfylde
- LFS er ligeledes bekymret for at der åbnes op for en fleksibel udnyttelse af udearealer på ”*evt. nærliggende grønne områder mv, som vil kunne benyttes af dagtilbudene til udfoldelser for børnene*”. Det kan godt være at det forslag ser fredeligt ud, men det udfordre da i forhold til børns sikkerhed (legepladsstandarder) og udfordre i forhold til personalenormering (vi ser et skræmmescenarie for os hvor f.eks. en stue eller to er nødt til at være på ”tur” hver dag for at der er plads nok på institutionens legeplads).
- I relation til de radikale ændringer i funktionsprogrammerne der lægges op til så bekymrer jeg mig sluttelig over mulige konsekvenser for arbejds- og børnemiljø, kerneopgaven og arbejdet med at sænke sygefravær.

Med venlig hilsen

Jan Hoby, Næstformand i LFS (Landsforeningen for Socialpædagoger)

& Næstformand i BUF HovedMED

BUF (Børne- og ungdomsforvaltningen) er landets største arbejdsplads med mere end 17.000 ansatte.

Blikkenslager, Pædagog & Cand. Pæd.Soc

Telefon: 46971638

Mobil: **30948142**

LFS er Hovedstadens største pædagogiske fagforening, med mere end 11.300 medlemmer. LFS er landets eneste fællespædagogiske fagforening. LFS er en del af FOA

www.LFS.dk

Børne- og Ungdomsudvalget
Københavns Rådhus

Marts 2016

Kommentar til ændringer af funktionskrav til anlæg af dag- og fritidstilbud samt skoler og brugerinddragelse i forbindelse hermed.

På HovedMED mødet, den 10.02.2016, drøftede vi blandt andet Budget 2016 og beslutningen om 10 pct. besparelse på alle anlægsbudgetter og de afledte virkninger med forvaltningens forslag til ændringer i funktionsprogrammerne og brugerinddragelse ved fremadrettede anlægsprocesser.

Forvaltningens forslag til besparelse beskriver blandt andet, at der i øget omfang skal søges dispensation for kravet om 10 m² udendørsopholdsareal pr. barn i daginstitutioner og fritidstilbud. Samtidigt fremgår der et forslag om sammenlægning af arealkravene i basisområderne i indskolingen, mellemtrinnet og udskolingen og ydermere at arealkravet til basisområdet i indskoling/fritidstilbud på skolerne reduceres med 100 m². Ved denne reduktion af arealet beskrives det, at gangarealet kan kompensere for dette, ved blandt andet at bruge disse m² som en yderligere funktion til basisområde. Et gangareal der, som bekendt, har en funktion som at kunne komme fra et rum til et andet. Et yderligere pres på brugsfrekvensen af de fysiske rammer, både inde og ude, er forslaget om at samlokalisere funktioner i basisområdet i indskolingen.

Forvaltningen oplyser i øvrigt, at de vurderer, at hverken børn/elever eller medarbejdere vil opleve det har nogen betydning, at der reduceres i det samlede nettoareal! Forvaltningen beskriver også, at det forsøges at få indarbejdet en større fleksibilitet i indretningen med dette besparelsesoplæg!

LFS er godt nok forundret over dette udsagn, da der indenfor de sidste 10-15 år er beskrevet i diverse retningslinjer/funktionsprogrammerne og udmøntet i praksis, at etablering og indretning af dag- og fritidstilbud og skoler skal gennemføres fleksibelt. Herved er der på mange institutioner og skoler indrettet fælles lokalefaciliteter og fælles udendørsarealer, hvorved de fysiske rammer har høj brugsfrekvens.

At indføre en dispensationspraksis, som forvaltningen også foreslår, vil højst sandsynlig betyde, at det mere vil være reglen at søge dispensation for udendørsarealerne frem for undtagelsen. København er en voksende storby, hvorfor det er nødvendigt at tænke alternativt for anlæg af udendørsarealer. Vil myndighederne i øvrigt godkende denne type dispensationer, hvis denne praksis bliver reglen?

Forslaget er også noget løsrevet fra helhedsperspektivet i den daglige organisering af arbejdet og den pædagogiske praksis og undervisning. Vi mener, at konsekvenserne af forslaget vil være, at det ofte er nødvendigt at søge udendørs, også på grund af den øgede brugsfrekvens af lokalerne indendørs i øvrigt. (indendørs er der jo også færre m², jf forvaltningens eget forslag). At komme til et grønt område i nærheden, der også sikkerhedsmæssigt er forsvarligt og som evt. kan kompensere for reduktionen i udearealet, vil kræve ekstra personaleressourcer til at komme igennem trafikken, samt den kostbare TID til at opsøge disse udearealer.

At reducere og derved dobbeltudnytte de samlede arealer, både inde og ude, vil medvirke til store udfordringer på akustik, støj, ventilation, arbejdets organisering, pædagogiske samt hygiejniske forhold, som vil gøre det yderst vanskeligt, at efterleve Københavns egne formulerede krav til kvaliteten i kerneopgaven i dagtilbud og skoler. Blandt andet vil det være umuligt, at kunne efterleve lovgivningsmæssige krav til efterklangstiden i en daginstitution, og hvor der i øvrigt beskrives andre krav til efterklangstiden i et undervisningslokale.

Forslaget beskriver ikke hvordan de ligeværdige miljøer kvalitetssikres, såsom det sociale miljø, det pædagogiske miljø, det undervisningsmæssige miljø i skolen og i øvrigt det organisatoriske og fysiske miljø, inde som ude?

Som det fremgår, er LFS grundlæggende uenig med forvaltningens forslag. Vi mener det vil få fatale konsekvenser i forhold til de lovgivningsmæssige krav, Københavns kommunes egne kvalitetskrav (som fremgår af blandt af de pædagogiske pejlemærker), et sundt børnemiljø, et sundt arbejdsmiljø samt indsatsen for at nedbringe sygefraværet i kommunen, hvis forslaget gennemføres. Politisk må man derfor også gøre op med, om anlæg af nye pladser skal være på børnenes præmisser eller udelukkende økonomiske præmisser.

LFS finder det nødvendigt at gøre opmærksom på hvilke krav der er til inddragelse af medarbejdere ved fremtidige anlæg af pladser. Jf. MED-aftalens bestemmelser har medarbejderne ret til at blive informeret og få indflydelse og medbestemmelse ved forslag til udvidelse af pladser i en klynge mv. med f.eks. en ny enhed eller renovering og udvidelse af eksisterende fysiske rammer. Relevant aftaletekst citeret fra MED-aftalens bestemmelser. Jf. § 3, stk. 2: *Aftalen skal sikre, at alle medarbejdere – enten direkte eller gennem en medarbejderrepræsentant (TR, AMR) – har mulighed for medindflydelse, medbestemmelse og medansvar for egne arbejdsforhold, på rammerne for arbejdet, arbejdets tilrettelæggelse og sammenhængen mellem ressourcer og arbejdsmængde.* §3, stk. 3: *Integration og styrkelse af arbejdsmiljøarbejdet, dets rammer, indhold, aktiviteter/metode, procedure, organisering indgår i MED-aftalen.* § 5, stk. 1 beskriver aftalens bestemmelser om at skabe rammer for udvikling af attraktive, demokratiske og tillidsbaserede arbejdspladser, hvor der tages hånd om arbejdsmiljøet og hvor ledelse og medarbejdere samarbejder om et sikkert, sundt og meningsfuldt arbejdsliv. Af § 5, stk. 2, fremgår det, citat: *Arbejdsmiljø skal inddrages i alle væsentlige beslutninger i Børne- og Ungdomsforvaltningen inden for alle arbejdsfelter og på alle niveauer. Det være sig politiske beslutninger, administrative beslutninger, ændringer og udviklinger både i forvaltningen og på de decentrale*

arbejdspladser. Beslutninger skal konsekvensvurderes i forhold til arbejdsmiljøet. Sikkerhed, sundhed og trivsel skal tænkes ind i centrale som decentrale strategier. MED-aftalen beskriver jf. § 10, stk. 3, vedr. Lokal-MED's opgaver, særlig vedr. arbejdsmiljø, blandt andet, citat: inddragelse af arbejdsmiljø ved til-, om- og nybygning, indførelse af ny teknologi, nye arbejdsopgave, og ny organisering af arbejdet.

Afslutningsvis vil vi gerne henvise til, udover sikringen af demokratiske arbejdspladser og MED-aftalens bestemmelser, nedenstående tilgang til de fysiske rammers beskaffenhed og strategiske pejlemærker ved anlæg af nye pladser.

Arkitektur, krop og læring skal ses i en sammenhæng, således at de fysiske rammer aktivt understøtter børns livsduelighed og livslæring. Arkitektur, undervisning og pædagogik skal derfor være i dialog, så de fysiske rammer medvirker til at grundlaget for kerneopgaven for medarbejderne i KKFO, fritidshjem, klub og skolen kan udfolde sig optimalt. Arkitektur, krop og læring skal derfor også ses i samspil med børnemiljø, arbejdsmiljø, trivsel, sygefravær og pædagogisk kvalitet

De formulerede strategiske pejlemærker, tager højde for lovgivning og dermed også krav til de fysiske rammers beskaffenhed. Samtidigt rammesætter de strategiske pejlemærker grundlaget for kvalitativt samarbejde og organisering og organisering af arbejdet i forbindelse med brug af fælles lokaler i KKFO, fritidshjem, klubber og på skolen

Ved udarbejdelse af notatet har vi taget højde for MED aftalens implementering 01.01.2014, det igangværende pionerprojekt, de besluttede pædagogiske pejlemærker på 0- 6 års området og folkeskolen, målsætning for fritidshjem og KKFO og målsætninger for klubber, København Kommunes grundlagspapir i forbindelse med folkeskolereformen, samt de væsentligste erfaringer fra projektet om akustik og pædagogik - ”Plads til alle”.

Medinddragelse og arbejdsmiljø

I forlængelse af Børne- og Ungdomsvalgets beslutning om at tillidsdagsordenen komplementerer MED aftalens bestemmelser (BUU, 11.09.2013, Kodeks for tillid i BUF, (2013-89112)), skal alle medarbejdere enten direkte eller gennem en medarbejderrepræsentant sikres mulighed for medindflydelse, medbestemmelse og medansvar for egne arbejdsforhold, på rammerne for arbejdet, arbejdets tilrettelæggelse og sammenhængen mellem ressourcer og arbejdsmængde.

Det betyder, at de ansatte skal inddrages så tidligt som muligt, at de fysiske rammer (arbejdsrum, personalefaciliteter og velfærdsforanstaltninger) skal opfylde gældende regler og at arbejdsstedets indretning og arbejdets organisering giver mulighed for, at de ansatte kan udføre deres arbejde på en kvalitativ og tilfredsstillende måde.

Børne og Ungdomsudvalget ønsker med MED-aftalen at skabe rammer for udvikling af attraktive, demokratiske og tillidsbaserede arbejdspladser, hvor der tages hånd om

arbejdsmiljøet, og hvor ledelse og medarbejdere samarbejder om et sikkert, sundt og meningsfuldt arbejdsliv. Det skal ske ved at styrke og integrere arbejdsmiljø og trivselsindsatsen i hele forvaltningen.

Det betyder, at arbejdsmiljø skal konsekvensvurderes og tænkes ind så tidligt som muligt på alle niveauer i beslutninger om ændringer og udvikling vedrørende arbejdsopgaver, organisation, teknologi og fysiske rammer. MED-organisationen skal via ledelsesstrengen medvirke til at styrke organisationens arbejde med det gode arbejdsmiljø, som et af midlerne til at fremme en høj kvalitet i organisationens generelle virke.

Det betyder, at arbejdsmiljøvurderinger skal inddrages og indgå i beslutninger om alle ændringer, midlertidige som permanente, og udviklingstiltag, der har betydning for arbejds- og personaleforhold, politikker, strategier, m.v. med henblik på fortsat at sikre de ansatte et sundt, sikkert fysisk og psykisk arbejdsmiljø.

Byggesagsbehandling

Når et lokale ændrer funktion så skal der ske en byggesagsbehandling. Det betyder, at det gældende bygningsreglement skal følges. Der ligger flere afgørelser på, såfremt skolelokaler skal benyttes til fritidsordninger, skal der byggesagsbehandles. Det betyder ofte ændringer i ventilations- og støjforhold, men kan også have betydning for andre lokale- og indretningsforhold. Det er derfor vigtigt, at alle ændringer af lokalebenyttelse fra skole til fritidstilbud eller fra fritidstilbud til skole, byggesagsbehandles og vurderes ud fra aktuelt gældende bygningsreglement, 01.01.2014.

Akustik og pædagogik.

For højt støjniveau går ikke kun ud over de ansattes fysiske og psykiske arbejdsmiljø, men rammer også børnenes livskvalitet, udvikling og læring.

Støjniveauet på såvel skoler og i KKFO'er er ofte meget højt (jf. Trivselsmålinger). Dertil kommer, at der er forskellige støjkrav til lokaler der bruges til undervisning og lokaler, der bruges til fritidstilbud. Belysningsforhold og indretning er ligeledes elementer, der er forskellige krav til afhængigt af, hvad lokalerne bruges til.

Børne- og Ungdomsforvaltningens store støjprojekt har en række klare pointer og konklusioner, som Børne- og Ungdomsforvaltningen selv lægger vægt på indgår ved nybyggeri af institutioner og skoler og i den daglige drift. Projektets resultater er kort beskrevet i det efterfølgende;

Projektet viser;

- at medarbejderinddragelse ikke kun er en vigtig ressource, men en forudsætning for succes
- at korttidssygefraværet blev nedsat
- at det forventes at langtidssygefraværet nedsættes
- at de ansatte fik øget trivsel, mening og arbejdsglæde.

Projektet indeholder både, pædagogiske, akustiske og bygningsmæssige tiltag og erfaringer der bør implementeres i det videre arbejde.

En arbejdsgruppe bestående af bygningsfolk, arbejdsmiljøfolk, lærere, pædagogisk personale og akustikere ville være et rigtig godt afsæt for det videre arbejde.

Børnemiljø

I funktionsprogrammet for daginstitutioner i Københavns Kommune har Børne- og Ungdomsforvaltningen klare kvalitative mål og hensigter ved renovering og anlæg af dagtilbud. Børne- og Ungdomsforvaltningen skriver for eksempel, at de vil drive og udvikle dagtilbud, skoler, fritids-, special- og sundhedstilbud af høj kvalitet. Sammen med forældrene skabe rammerne for, at alle københavnske børn og unge kan få en god udvikling og uddannelse samt en sund opvækst, der kan danne grundlaget for trivsel og livsglæde i fællesskab med andre.

Sundhedsarbejdet i Børne- og Ungdomsforvaltningen retter sig ikke alene mod den enkelte eller grupper af individer, det retter sig også mod de rammer ude og inde, der i den daglige praksis påvirker sundheden i positiv retning.

Forvaltningen tænker også i det brede sundhedsbegreb, hvor der arbejdes efter – Sundhed er en tilstand af fuldstændig fysisk, mental og social velbefindende og ikke blot fravær af sygdom og svaghed. (WHO). Det væsentligste for området er;

- at skabe rammer for sund opvækst, trivsel og livsglæde samt et rent og bæredygtigt nærmiljø – og herigennem også at bidrage til at kompensere for ulighed i livsvilkår.
- at skabe forudsætninger for at børn og unge kan tage kritisk stilling og handle for at fremme egen og andres sundhed.

Forvaltningen formulerer videre, at dagtilbud i Københavns Kommune er aktivt medvirkende til at sikre børns sundhed. Det sker gennem indsatsområder for mad og måltider, bevægelse og hygiejne.

Ramme for samarbejde ved brug af fælles lokaler

LFS har erfaret, at samarbejdet mellem lærere og pædagogisk personale har været unødvendigt problematisk på grund af, at der ikke har været formuleret gensidige forventninger til indretning og brug af fælles lokaler. Baggrunden er blandt andet, at der hverken er formuleret en **ramme for samarbejdet** om fælleslokaler eller en **lokal samarbejdsaftale** om brug af fælles lokaler og fordeling af driftsøkonomien. Vi mener, det har afgørende strategisk betydning, at der formuleres en sådan aftale.

Med venlig hilsen

Jan Hoby, Næstformand i LFS

